



SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Ustawodawczej (47.)

26 maja 2020 r

Porządek obrad:

1. Rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw.

(Początek posiedzenia o godzinie 11 minut 20)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Krzysztof Kwiatkowski)

PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

Szanowni Państwo, otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawczej.

W porządku dzisiejszego posiedzenia – jednego z kilku dzisiejszych oczywiście – które rozpoczyna się formalnie o godzinie 11.15, jest rozważenie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. To jest druk dotyczący problematyki związanej z przemocą w rodzinie, czyli formalnie kodeksu postępowania cywilnego oraz nowelizacji innych ustaw.

Czy ktoś z pań i panów senatorów zgłasza zastrzeżenia do tak zaproponowanego porządku posiedzenia?

Przypomnę, że to jest niejako kontynuacja dyskusji. Całkiem niedawno procedowaliśmy projekt rządowy o takiej tematyce i wtedy, mimo że była zgoda dotycząca ewentualnego skrócenia terminu, uznaliśmy, że żeby nie przedłużać pracy, nie będziemy wprowadzali poprawki do projektu, i że wyjdziemy z inicjatywą ustawodawczą w tym zakresie.

Czy ktoś do zaproponowanego porządku posiedzenia zgłasza uwagi? Nie widzę zgłoszeń.

Przypominam, że komplet materiałów dotyczących dzisiejszego posiedzenia został zamieszczony na dysku U.

6 maja, tak jak powiedziałem, komisje rozpatrywały zmianę ustawy kodeksu postępowania cywilnego, która była zawarta w druku senackim nr 108. Ta ustawa wprowadzała kompleksowe rozwiązania mające umożliwić szybkie izolowanie osoby dotkniętej przemocą od osoby

stosującej przemoc w sytuacjach, gdy stwarza to zagrożenie dla życia i zdrowia. Tak jak powiedziałem, wówczas zdecydowaliśmy, w konsultacji z wiceministrem Marcinem Romanowskim, żeby nie wprowadzać poprawek w kontekście nieopóźniania procesu legislacyjnego. Na ówczesnym posiedzeniu przedstawicielka Biura Legislacyjnego, obecna tutaj pani mecenas Katarzyna Konieczko, przedstawiła opinię w sprawie ustawy wraz z uwagami i zaproponowała odpowiednie poprawki. Tak jak powiedziałem, w dyskusji zwróciliśmy uwagę na potrzebę szybkiego uchwalenia ustawy, jak i na potrzebę późniejszych ewentualnych zmian legislacyjnych. Mieliśmy także deklarację ze strony Ministerstwa Sprawiedliwości co do współpracy w kontekście przygotowania odpowiednich poprawek.

Przypomnę również o części roboczej. Później było spotkanie robocze z udziałem pana ministra, podczas którego przedyskutowaliśmy te zmiany. I za to dziękuję.

Podczas posiedzenia plenarnego pan senator Marek Martynowski oraz pan marszałek Marek Pęk zgłosili poprawki do ustawy. Reasumując, dodam, że przedstawiony dziś projekt zawiera w swej treści poprawki autorstwa państwa senatorów Martynowskiego, Pęka, Libickiego oraz postulowane przez Biuro Legislacyjne w opinii do ustawy.

Prosiłbym panią mecenas o przedstawienie projektu.

GŁÓWNY EKSPERT
W BIURZE LEGISLACYJNYM
W KANCELARII SENATU
KATARZYNA KONIECZKO

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, pan przewodniczący powiedział w zasadzie wszystko, jeśli chodzi

o zawartość projektu. Mamy tutaj tę grupę poprawek, które proponowało wprowadzić do ustawy Biuro Legislacyjne przy rozpatrywaniu ustawy z druku 108, poprawki tego typu sygnalizował też obecny na posiedzeniu komisji minister, a następnie wymienieni przez pana przewodniczącego marszałek Pęk i senator Martynowski zgłosili stosowne poprawki.

Ja jestem winna państwu wyjaśnienie co do kwestii, które są swego rodzaju nowością w porównaniu z dotychczasowymi wnioskami legislacyjnymi w ramach prac nad tamtą ustawą. W art. 1 pkt 1 – to jest rzecz dodana na skutek prac tego zespołu roboczego, o którym wspominał pan przewodniczący – jest doprecyzowanie, które pozwala przesądzić, że przed wydaniem nakazu lub zakazu osoba, która zgłasza przemoc w rodzinie, będzie przesłuchana, ale pod nieobecność osoby stosującej przemoc w rodzinie. Chodzi o to, żeby zapewnić taką swobodę i nieskrępowaną wypowiedź tej osobie, a tym samym dać funkcjonariuszom w istocie miarodajny materiał do oceny tego, czy w ogóle zachodzą przesłanki do wydania nakazu lub zakazu.

Kolejna kwestia, zmiana zawarta w pkt 3 lit. a. Tutaj chodzi o to, aby doprecyzować, że protokół z czynności opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia podpisuje tylko i wyłącznie osoba stosująca przemoc i pełnoletnia osoba dotknięta przemocą, która uczestniczy w tej czynności. Chodzi o to, aby nie było takich sytuacji, że np. osoba pełnoletnia postronna, która znalazła się w danym mieszkaniu, też musi podpisywać się pod protokołem i jednocześnie zostaje uwikłana w problemy danej rodziny czy też określonych osób zamieszkujących wspólnie mieszkanie.

Kolejne nowości, pkt 5 lit. b. Tutaj usuwamy pewną niezręczność językową, a jednocześnie podkreślamy, że policjant informuje, a nie poucza osobę dotkniętą przemocą w rodzinie. Chodzi o to, żeby unikać stygmatyzującego te osoby języka.

Osobną kwestią jest art. 1 pkt 6. Jak państwo pamiętają, senator Libicki zgłaszał poprawkę, aby osoba stosująca przemoc w rodzinie, która odwołuje się do sądu od wydanego nakazu lub zakazu, miała prawo oczekiwać, że sąd rozpatrzy jej sprawę nie później niż przed upływem 24 godzin. W trakcie prac zespołu roboczego

uzgodnione zostało, że ten termin powinien być jednak nieco dłuższy i powinien wynosić 48 godzin. Przypomnę, że według ustawy to są 3 dni, więc tutaj w grę wchodzi kwestia tak naprawdę doby.

I ostatnia zmiana w art. 1, zmiana siódma. Jest to raczej kwestia legislacyjna. Przepis uchwalony przez obie Izby parlamentu stanowi, że prokurator zawiadamia pokrzywdzonego, następnie osobę dotkniętą przemocą w rodzinie oraz właściwą jednostkę Policji. Ta jakby nadgorliwość ustawodawcy w wymienianiu podmiotów zainteresowanych pozyskaniem informacji jest zbędna, dlatego że kategoria osoby dotkniętej przemocą w rodzinie w przypadku postępowań karnych związanych ze stosowaniem takiej pomocy jest zawsze szersza aniżeli kategoria: pokrzywdzony. Mówiąc wprost: osoba dotknięta przemocą w rodzinie może nie uczestniczyć w postępowaniu karnym jako pokrzywdzony, pozostając osobą dotkniętą przemocą w rodzinie. Tak więc to jest tylko, powiedzmy, takie uproszczenie, jeżeli chodzi o brzmienie przepisu.

Zmiany, jeżeli chodzi o ustawę o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, są takie same, o jakich mówiliśmy wtedy. Dodatkowo, jeżeli chodzi o żandarmerię... Wskazuję tutaj na art. 3. Zwrócono nam uwagę, że do tej pory w katalogu podmiotów, które inicjują procedurę Niebieskiej Karty czy są jakoś z nią związane brakuje Żandarmerii Wojskowej. Faktycznie, wymieniona jest Policja... Tak że Żandarmeria Wojskowa, mimo że będzie podejmowała interwencje, będzie wydawała nakaz lub zakaz, nie byłaby podmiotem, który może inicjować procedurę Niebieskiej Karty. I stąd to uzupełnienie w art. 3.

I ostatnia rzecz. W ramach prac, które prowadziliśmy nad ustawą z druku nr 108, był konsensus co do tego, aby vacatio legis tej ustawy została skrócona do 3 miesięcy. Ustawa została podpisana, ale oficjalnie, w „Dzienniku Ustaw” nie jest jeszcze opublikowana, tak że trudno jest określić zależność tych terminów. Stąd też propozycja wskazania daty sztywnej. W tej chwili jest to dzień 1 września, co mniej więcej odpowiada temu okresowi 3 miesięcy. Oczywiście jeśli prace komisji czy też Senatu będą się przedłużały, to będziemy musieli ten termin odpowiednio, według państwa uznania, korygować. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Bardzo dziękuję, Pani Mecenass.

Teraz jest możliwość pytań ze strony państwa senatorów do przedstawiciela Biura Legislacyjnego i dyskusji. Oczywiście delikatnie przypominam, że mamy już za sobą długie spotkania komisji w związku z tą sprawą i dodatkowe spotkania robocze.

Czy ktoś z państwa senatorów...

Bardzo proszę, pan senator.

**SENATOR
JAN FILIP LIBICKI**

Dziękuję.

Ja tylko chciałbym powiedzieć, że nie ma dzisiaj przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości, jak widzę, więc nie można przeprowadzić dyskusji...

(Przewodniczący Krzysztof Kwiatkowski: Ja tylko informacyjnie. Formalnie kończymy, podejmujemy decyzję, więc tu nie zapraszamy...)

My podejmujemy inicjatywę, ja wiem. Chciałbym tylko powiedzieć, że ja zapytam przedstawiciela Ministerstwa Sprawiedliwości o jedną rzecz, tzn. o to, jak się zapatruje na obligatoryjność kontroli sądowej. Myśmy rozmawiali w trakcie tych wszystkich dyskusji o tym, że to prawdopodobnie będzie niemożliwe ze względu na obłożenie sądów rodzinnych, ale możliwość zapytania o to przedstawiciela ministerstwa sobie zarezerwuję. Tyle chciałem powiedzieć.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Nie miałem żadnych wątpliwości, że pan senator z tej możliwości już w trakcie pracy merytorycznej skorzysta.

Szanowni Państwo, w tym momencie to nie jest praca nad konkretnym dokumentem. My podejmujemy uchwałę, decyzję o podjęciu inicjatywy w sprawie – formalnie – projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw.

Czy ktoś z pań i panów senatorów chce jeszcze zabrać głos?

Pan senator Czerwiński, bardzo proszę.

**SENATOR
JERZY CZERWIŃSKI**

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Mam jedną uwagę merytoryczną i jedną proceduralną. Otóż jeżeli chodzi o merytoryczną, to my wprowadzamy zarówno ustawą matką, tzn. tą niedawno uchwaloną nowelizacją, jak i tą zmianą pewne nowe narzędzie prawne. Dobrze by było sprawdzić, jak to narzędzie prawne działa w praktyce. Zazwyczaj w tekście ustaw umieszcza się zapis, który obliiguje organ nadzorujący – w tym przypadku byłby to minister spraw wewnętrznych i administracji nadzorujący Policję, bo to narzędzie głównie dotyczy Policji – do tego, aby przedstawił informację, założymy, po roku działania ustawy, jak to nowe narzędzie sprawdza się w praktyce. Liczba przypadków, sposób realizacji, ewentualne trudności itd. I prosiłbym, aby w tekście projektu taki zapis się znalazł. Chodzi o uzupełnienie noweli o możliwość czy właściwie obliigo nałożone na ministra spraw wewnętrznych i administracji dotyczące przedstawienia informacji o działaniu tego narzędzia.

I kwestia proceduralna. Myśmy tu niejednokrotnie słyszeli z drugiej strony, że – w cudzysłowie – psujemy prawo, bo nowelizujemy ustawy, które dopiero co weszły w życie albo i te, które nie weszły w życie. No i właśnie Senat przyczynił się do takiej praktyki sam z siebie – chciałbym to podkreślić – a mianowicie nowelizuje ustawę, która jeszcze nie weszła w życie, nawiasem mówiąc, skracając *vacatio legis*. Tak że jak będziecie państwo kiedyś takie zarzuty ślali w naszą stronę, to ja państwu przypomnę o tym, jak działaliście w przypadku tej ustawy.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Dziękuję panu senatorowi.

Ja tylko tak delikatnie przypomnę, że inicjatywa ustawodawcza jest efektem spotkania roboczego także z przedstawicielami rządu. O tym krótszym okresie wejścia w życie przepisów ustawy rozmawialiśmy w konsensusie ze stroną...

(Senator Jerzy Czerwiński: Czyli to rząd jest winny znowu.)

Ja nie mówię, że rząd jest winny. Ja tylko mówię, że ta inicjatywa ustawodawcza zawiera

efekt spotkań roboczych, które organizowaliśmy właśnie po to, żeby w konsensusie to przyjąć. Konsensus nie musi obejmować wszystkich. Mówię o konsultacji ze stroną rządową.

Czy ktoś z członków komisji...
(Wypowiedź poza mikrofonem)
Pani senator, bardzo proszę.

**SENATOR
MAGDALENA KOCHAN**

Bardzo dziękuję.

Może państwa zdziwię, ale poprę wniosek pana senatora Czerwińskiego dotyczący corocznego sprawozdania komendanta Policji z działania tych zapisów. Chcę jednak przypomnieć, że nie musielibyśmy wносить tego zapisu, gdyby nie fakt, że nie ma corocznych sprawozdań rządu, choć ustawowo one obowiązują do tej pory, z działania ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Przedstawiciel, co najmniej podsekretarz stanu jest na czele takiej grupy, która koordynuje działalność 5 ministerstw w tej sprawie. Od mniej więcej 3 lat sprawozdania z tej działalności, w których umieszczają swoje informacje ministrowie edukacji, zdrowia, spraw wewnętrznych i administracji, sprawiedliwości oraz minister rodziny, pracy i polityki społecznej nie są przedstawiane Wysokiej Izbie, zarówno Sejmowi, jak i Senatowi. Tak więc jeśli z tego obowiązku rząd się nie wywiązuje... Byłoby dobrze, gdyby chociaż komendant Policji wywiązywał się z takiego obowiązku. Bardzo dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI**

Ja mam taką propozycję, może to będzie wychodzić naprzeciw wnioskowi państwa senatorów. Jestem po krótkich konsultacjach z panią legislator, uzgodniliśmy, że jeżeli byłby konsensus co do tego, to pani mecenas oczywiście jest w stanie taką poprawkę przygotować. Ja się

absolutnie dołączam do opinii, że jest potrzeba takiego obowiązku sprawozdawczego w kontekście nowych rozwiązań, które przyjmujemy. Jeżeli będzie co do tego zgoda, to oczywiście wprowadzimy to do projektu.

Czy ktoś z pań i panów senatorów chce jeszcze... Nie głosujemy teraz...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Jak rozumiem, pan senator nie chce teraz przedstawić... Tak jest, to był głos, który odnotowujemy.

W takim razie, jeżeli nie ma zgłoszeń ze strony pań i panów senatorów, ja zgłaszam wniosek o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej wniesienia projektu ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw.

Kto z pań i panów senatorów jest za? Proszę o podniesienie ręki? (19)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto się wstrzymał? (2)

Stwierdzam, że wniosek został przyjęty.

Z góry deklaruję, że w ramach procesu legislacyjnego będę w sposób szczególny, także z uwagi na zapisy, które są w tej nowelizacji, prosił o przedstawienie stanowiska ze strony organizacji samorządu terytorialnego.

Dzisiaj... Teoretycznie od 7 minut mamy kolejne posiedzenie naszej komisji, dlatego musimy kończyć.

Czy pani senator Magdalena Kochan obowiązki sprawozdawcy by na siebie przyjęła? Wnioskodawcy, przepraszam, obowiązki przedstawiciela wnioskodawców.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję bardzo. Mamy wyznaczonego przedstawiciela komisji.

Zamykam pierwsze dzisiejsze posiedzenie komisji.

Za 2 minuty mamy kolejne posiedzenie komisji, wspólnie z Komisją Praw Człowieka, Pracodawców i Petycji. To będzie pierwsze czytanie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy – Kodeks karny wykonawczy, zawartego w druku senackim nr 76.

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy